# 2. ARQUITECTURA I CONSTRUCCIÓ AL MÓN ANTIC
## Des del començament de l'escriptura fis al 476 dC

### 2.1 ANTECEDENTS I ASPECTES DEL MÓN ANTIC EN GENERAL

#### 2.1.1 El record de la Prehistòria

Pericot, Luis; Martín, Ricardo: *La prehistoria*

Anati, Emmanuel: *I Camuni alle radici della civiltà europea (catàleg d'exposició)*
Bondi, Sandro Filippo: *I Fenici (catàleg d'exposició)*
Castiglioni, Alfredo: *I graffiti dei 'Fiumi di Pietra'*
Almagro Basch, Martín et al.: *Altamira, cumbre del arte prehistórico*
Giot, P.R.: *Menhirs et dòlmens*

Autors varis a *Mundo Maya*, any 8 n. 22: 'Ciudades perdidas en la selva de Campeche'
Hutin, Serge: *Las civilizaciones desconocidas*

#### 2.1.2 Naixement de la ciutat

Childe, Vere Gordon: *El progrés de la història*

De Coulanges, Fustel: *La ciudad antigua*
Rykwert, Joseph: *La idea de ciudad*
Azara, Pedro (dir.): *La fundació de la ciutat*

Azara, Pedro (dir.): Les cases de l'ànima
Azara, Pedro: *La reconstrucción del Edén. Mito y arquitectura en Oriente*
Azara, Pedro: *Castillos en el aire. Mito y arquitectura en Occidente*

Rykwert, Joseph: *La casa de Adan en el paraíso*

#### 2.1.3 Arquitectura i construcció al món antic

Ortega Andrade, Francisco: Historia de la Construcción. Libro primero: *Mesopotámia, Egipto, Grecia y Etruria*
Ortega Andrade, Francisco: Historia de la Construcción. Libro segundo: *Construcción romana y paleocristiana*

Mambriani Carlo, Rosell Jaume, Tacca Alda: *Arquitectura, construcció i ciutat en la història d'occident. 1 El món antic*
Fontes, A.; Ruíz, Sancho: *Jardines 1 (inclou el jardí islàmic i hispanomusulmà)*
Cairoli, Fulvio Giuliani: *L'edilizia nell'antichità*
Graciani, Amparo: *La técnica de la arquitectura en la antigüedad*
Fernández Gómez, Margarita: *Ingeniería en la época clássica*

### 2.2 **MESOPOTAMIA /** 2.3 **EGIPTE**

Grimberg, Carl: *El alba de la civilización*
Schiavo Campo, Renata: *Egizi e Sumeri*

Giedion, Sigfried: *El presente eterno. Los comienzos de la arquitectura*
Lloyd, S e Müller, H.W.: *Architettura delle origini*

Cid Priego, Carlos: *El arte egipcio*
Worringer, Wilhelm: *El arte egipcio*
Lise, Giorgio: *Como reconocer el arte egipcio*

Macaulay, David: *Nacimiento de una pirámide*
Rinaldi, Celeste: *Le Pirámidi. Un'indagine sulle techniche costruttive*
García Gallo, Luis: *De las mentiras de la egiptologia a las verdades de la Gran Pirámide*
Parra Ortíz, José Miguel a *Historia* n. 26: 'Las pirámides de Gizeh'

Saura Santjaume, Marta a *Historia* n. 27: 'La tumba del faraón'
Montón, F. a *Algo* n. 82: 'Los templos de Abu-Simbel en su nuevo emplazamiento'

Ceram, C. W.: *Dioses, tumbas y sabios*

### 2.4 GRÈCIA

Ruzé, Françoise et Amouretti, Marie-Claire: *El mundo griego antiguo*

Jaeger, Werner: *Paideia*
Grup d'Història de la C i T: *Los tres famosos problemas de la geometria griega*
Farrington; Benjamin: *Mano y cerebro en la Grecia Antigua*

Vernant, J: *L'univers, els déus i els homes*
García Gual, Carlos: *Introducción a la mitologia griega*
Steuding, H.: *Mitología griega y romana*
Kerenyi, Károly: *Gli Dei e gli Eroi della Grecia 1*
Kerenyi, Károly: *Gli Dei e gli Eroi della Grecia 2*

Tacca, Alda: *Sísifo di Sísifo*
Miralles, Carles: *Atenas*

### 2.4.1 Arquitectura grega

Pallottino, Massimo: *The Meaning of archaeology*

Autors varis a: *Historia del arte Salvat, vol. 4 Grecia*
Pollit, J.J.: *Arte y experiència en la Grecia clàssica* [Fotocòpies]

Hellmann, Marie-Christine: *Paris-Rome-Athenes*
Hellmann, Marie-Christine: *L'architecture grecque. 1, Les principes de la construction*
Hellmann, Marie-Christine: *L'architecture grecque. 2, Architecture religieuse et funéraire*

Martin, Roland: *Architettura Greca*
Martin, Roland: *Manuel d'architecture grecque (I)*

Martiensen, R.D.: *La idea del espacio en la arquitectura griega*

Rykwert, Joseph: *La colonna danzante*
Rykwert, Joseph: *The Dancing Column*
Graus, Ramon: *Això és allò* [Treball de curs]

Coulton, J.J.: *Ancient Greeck Architects at Work*
Orlandos, A.K.: *Les matériaux de construction et la technique architecturale des anciens grecs*

### 2.4.2. Monuments

Dontas, George: *The Acropolis of Athens*
Vlassopoulou, Christina: *The Athenian Acropolis*
Malraux, André: *Discurso ante la Acrópolis*
Karusu, Semni: *Guia il·lustrada del Museu Nacional d'Atenes*

Carpenter, Rhys: *Gli architetti del Partenone*
Korres, Manolis: *The Stones of the Parthenon*
Puntí Sardà, Antoni: *El Partenó* [TFC]

Photinos, Spyros: *Olympia*
Vikatu, Olimbia: *Olimpia*

Miller, Stephen G.: *Nemea*
Tzortzi, Kali: *The temple of Apollo Epikorius*
Preka-Alexandri, Kalliope: *Eleusis*

## 2.5 COLONITZACIÓ GREGA, HEL·LENISME I PRIMER TEMPS DE ROMA

Miralles, Carles: *El Helenismo. Épocas hel·lenística i romana de la cultura griega*
Pugliese Carratelli, Giovanni (cura): *I greci in occidente*

Agnello, G: *Guida del Duomo de Siracusa*
Bianco, Ludmilla, Sammartano, Antonino: *Selinunte*
Von Gunten, Ruth: *Segesta*
Foti, Giuseppe e Nicosia, Francesco: *I bronzi di Riace*
Moscati, Sabatino e Di Stefano, Carmela Àngela: *Catàleg del Museu arqueològic de Palerm*

Becatti, Giovanni: *The Art of Ancient Greece and Rome*
Robertson, D.S.: *Arquitectura griega y romana*
Touring Club Italiano: *Arte e Civiltà nell'Itàlia Antica*

Mossé, Claude: *El Trabajo en Grecia y Roma*

## 2.6 ROMA

Yourcenar, Marguerite: *Memòries d'Adrià*

### 2.6.1 La ciutat i la casa

Frontin: *Les aqueducs de la ville de Rome*

Poisson, Olivier: *Gli orti farnesiani sul Palatino (estracte)*

Grimal Pierre: *Les Villes Romaines*
Garcia Montalvo, Pedro: *Las villas de Roma*
Milesch, Harald: *La villa romana*

Carpiceci, A.C.: *Pompei com'era 2000 anni fa*
Dal Maso, Leonardo B. e Vighi, Roberto: *Tívoli e Villa Adriana*
Pennino, Luciano: *Paestum e Velia*

### 2.6.2 Arquitectura romana

Rivoira, G.T.: *Architettura romana*

Ward.Perkins, John B.: *Architettura romana*

### 2.6.3 Construcció romana

Giovannoni, Gustavo: *La tècnica della costruzione presso i romaní*
Marta Roberto: *Sintesi schematica di tècnica edilizia romana*
Marta, Roberto: *Tecnica costruttiva romana*
Taylor, Rabun: *Los constructores romanos*
Adam. Jean-Pierre: *La construction romaine. Materiaux et techniques*
*Archeo* n. 56 (1989): 'Costruire l'Impero: materiale, tecniche e arti edilizie dei romani'

De Nuccio, Marilda e Ungaro, Lucrezia: *I marmi colorati della Roma imperiale*

### 2.6.4 Monuments

Moretti, Giuseppe: *The Ara Pacis Augustae*
Rossini, Orieta: *Ara Pacis*

Lucchini, Flaminio: *Pantheon*
Montero Fernández, Francisco Javier: *El Panteón. Imagen, tiempo y espacio*

Iacopi, Irene: *Domus Aurea*
Iacopi, Irene: *La casa di Augusto, le pitture*

Croci, Giorgio: *Estudi e ricerche sul Colosseo*
Jarque, Pilar: *El Colosseu. Materials i tècniques de construcció a la Roma imperial* [TfC]

## 2.7 ROMA, MÉS ENLLÀ DE ROMA

Ondolfi, Elisa: *L'acquedotto antico di Castellarano a Reggio de l´Emília*

Mlakar, Stefan: *The amphitheatre in Pula*
*Urbs* n. 4 1961-62: 'Palau de Dioclecià a Spalato'

Birley, Robin: *Hadrian's Wall (central sector)*

Rozet, Georges: *Les ruïnes romaines de l'Algerie*

### 2.7.1 Hispania romana

Fernández Casado, Carlos: *Acueductos romanos en España*
Manuel Barthélemy (coord.): *Obras públicas en la Hispania romana (càtàleg d'exposició)*
Ponsich, Michel y De Sancha, Salvador: *El teatro de Belo-Campaña 1978-79- en Bolonia (Cádiz)*
Fernández Casado, Carlos: *Tres monumentos salvados de las aguas*

Garcia Bellido, A.: *Andalucía monumental. Itálica*

*Muntanya* n.861 (2005): 'Les columnes romanes del CEC'
Mayer, Marc (dir.): *Roma a Catalunya*
Schulten, Adolf: *Tarraco*

## 2.8 PRIMERA ARQUITECTURA CRISTIANA, ROMANA I BIZANTINA

Riegl, Alois: *Arte Tardoromana*

Hani, Jean: *El simbolismo del templo cristiano*

Krautheimer, Richard: *Arquitectura paleocristiana y bizantina*
Mango, Cyril: *Architettura bizantina*

Bettini, Sergio: *Lo spazio architettonico da Roma a Bisanzio*

### 2.8.1 Monuments a Roma

Galassi Paluzzi, Carlo: *Les cinq basíliques patriarcales de Rome*
Gallio, Paola: *La basílica di Santa Prassede*
Oliver-Bonjoch, Jesús: *La basílica paleocristiana dins de l'arquitectura de la Roma antiga*

### 2.8.2 Monuments a Constantinoble

Bovini, Giuseppe: *Mosaici di Ravenna* [GRAN FORMAT]
Paolucci, Antonio: *Ravenna*

Roca i Piella, Carles: *Santa Sofia de Constantinoble* [TFC]
Durà Tormo, Montserrat i Cubillas González, Juan Carlos: *La basílica de San Vitale en Ravenna* [TFC]

Mazzei, Otello: *Ravenna la biblioteca Classense*